

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมล เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพยนตร์ด้วยกัน 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมล ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์มุมมองและแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมล โดยมีวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมล ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่องเพื่อนสนิท ผลงานในปี พ.ศ. 2548 ภาพยนตร์เรื่อง หนูหิ่น เดอะ มูฟวี่ ผลงานปี พ.ศ. 2549 และ ภาพยนตร์เรื่องสายลับจับบ้านเล็ก ผลงานปี พ.ศ. 2550 โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเพื่อศึกษาในเชิงลึก ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นภาพยนตร์ที่กำกับโดยคมกฤษ ตรีวิมล
2. เป็นภาพยนตร์ที่ฉายระหว่างปี พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2552
3. เป็นภาพยนตร์ที่มีรายได้เกิน 70 ล้านบาท

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ โครงสร้างการเล่าเรื่อง
 - แก่นความคิด
 - โครงเรื่อง
 - ความขัดแย้ง
 - ตัวละคร
 - ฉาก
 - คนตรี
 - จุดยืนของผู้เล่าเรื่อง

2. แบบวิเคราะห์มุมมองและแนวคิด

- ความเป็นจริงทางสังคม
- สัญลักษณ์ต่างๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับสังคม
- การสร้างสรรค์ภาพยนตร์

การรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา จะศึกษาจาก

1. เนื้อหาของภาพยนตร์ที่กำกับโดยคมกฤษ ตรีวิมล จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งเป็นข้อมูลประเภทวิทัศน์ โดยภาพยนตร์ทั้งหมดสามารถรับชมได้ทั้งแบบดีวีดีและวีซีดี ได้แก่ เพื่อนสนิท หนูห็น เดอะ มูฟวี่และสายลับจับบ้านเล็ก
2. เอกสารจากหนังสือนิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ อันมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ที่กำกับโดยคมกฤษ ตรีวิมล ได้แก่ เนื้อเรื่องย่อของภาพยนตร์ บทความ บทวิจารณ์ บทสัมภาษณ์ของผู้กำกับคมกฤษ ตรีวิมล จากเทปสัมภาษณ์ เอกสารการให้สัมภาษณ์ในนิตยสาร และเว็บไซต์ต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจารณ์โครงสร้างการเล่าเรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทวิทัศน์ภาพยนตร์

การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ที่กำกับโดยคมกฤษ ตรีวิมล ด้วยแนวคิดและทฤษฎีดังนี้

1.1 แก่นความคิด (theme)

ในการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาระของเนื้อเรื่องที่ผู้สร้างต้องการถ่ายทอด เพื่อเป็นการสะท้อนแนวคิดที่เป็นกรอบของภาพยนตร์แก่ผู้ชม

1.2 โครงเรื่อง (plot)

ในการวิเคราะห์โครงสร้างการลำดับเหตุการณ์ในโครงเรื่อง เมื่อวิเคราะห์ การจัดวางเหตุการณ์การดำเนินเรื่องจากนั้นจะวิเคราะห์วิธีการเริ่มเรื่อง และ วิธีการจบเรื่อง เพื่อหาทวิทัศน์ในการเริ่มต้นและสรุปเรื่องราว

1.3 ความขัดแย้ง (conflict)

ในการวิเคราะห์เพื่อหาข้อขัดแย้งตรงกันข้ามของตัวละครหลักที่ปรากฏในรูปแบบของความขัดแย้งภายนอก และความขัดแย้งภายในของตัวละคร

1.4 ตัวละคร (character)

ในการวิเคราะห์สามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ส่วนที่หนึ่ง วิเคราะห์บทบาทของตัวละครเพื่ออธิบายหน้าที่ในการดำเนินเรื่องของตัวละครและส่วนที่สองวิเคราะห์กิจกรรมตัวละคร เพื่ออธิบายองค์ประกอบของตัวละครในเรื่องราวและวิถีทางของตัวละครในการดำเนินเรื่องราว

1.5 ฉาก (setting)

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของฉากที่นำเสนอในภาพยนตร์ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ส่วนที่หนึ่ง ฉากภายใน ส่วนที่สอง ฉากภายนอก เพื่อแสดงให้เห็นถึงเวลาและสถานที่ของเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น อันมีอิทธิพลต่อตัวละครทั้งด้านความคิดและด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิต

1.6 ดนตรี (music)

ในการวิเคราะห์ดนตรีในภาพยนตร์ จะวิเคราะห์เพียงดนตรีที่มีเนื้อร้อง ที่เรียกว่า เพลงประกอบ เพื่อหารูปแบบการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมล ผ่านทางเนื้อร้องของดนตรี

1.7 จุดยืนของผู้เล่าเรื่อง (point of view)

ในการวิเคราะห์เพื่อหาจุดยืนของผู้เล่าเรื่องในภาพยนตร์ เพราะมุมมองในจุดยืนของการเห็นเหตุการณ์ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อการนำเสนอเหตุการณ์สู่ผู้ชม โดยทำการวิเคราะห์ 4 แบบ ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง วิเคราะห์จากผู้เล่าเรื่องมองไปจากจุดยืนบุคคลที่หนึ่ง ส่วนที่สอง วิเคราะห์จากผู้เล่าเรื่องมองไปจากจุดยืนบุคคลที่สาม ส่วนที่สาม การเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง และส่วนที่สี่ การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทเอกสาร

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์มุมมองและแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์ที่กำกับโดยคมกฤษ ตรีวิมล ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 มุมมองและแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์

2.2 ปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ภาพยนตร์ประสบความสำเร็จ

โดยวิเคราะห์จากเนื้อเรื่องย่อของภาพยนตร์ บทความ บทวิจารณ์ บทสัมภาษณ์จากเทปสัมภาษณ์ เอกสารการให้สัมภาษณ์ในนิตยสารและเว็บไซต์ต่าง ๆ

3. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

เสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (descriptive analysis) ตารางแผนภาพประกอบและวิทัศน์ โดยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่อง ประกอบด้วย โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร แก่นของเรื่อง ฉาก คนตรี และจุดขึ้นของผู้เล่าเรื่อง นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่อง

เกณฑ์พิจารณา	รายชื่อภาพยนตร์				ภาพรวมของ ภาพยนตร์ ทั้ง 3 เรื่อง
	เพื่อนสนิท	หนูหิ่น เดอะ มูฟวี่	สายลับจับบ้านเล็ก		
แก่นความคิด	แก่นความคิด	แก่นความคิด	แก่นความคิด	แก่นความคิด	แก่นความคิด
โครงเรื่อง	โครงเรื่อง	โครงเรื่อง	โครงเรื่อง	โครงเรื่อง	โครงเรื่อง
ความขัดแย้ง	ความขัดแย้ง	ความขัดแย้ง	ความขัดแย้ง	ความขัดแย้ง	ความขัดแย้ง
ตัวละคร	ตัวละคร	ตัวละคร	ตัวละคร	ตัวละคร	ตัวละคร
ฉาก	ฉาก	ฉาก	ฉาก	ฉาก	ฉาก
คนตรี	คนตรี	คนตรี	คนตรี	คนตรี	คนตรี
จุดขึ้นของผู้เล่าเรื่อง	จุดขึ้นของ ผู้เล่าเรื่อง	จุดขึ้นของ ผู้เล่าเรื่อง	จุดขึ้นของ ผู้เล่าเรื่อง	จุดขึ้นของ ผู้เล่าเรื่อง	จุดขึ้นของ ผู้เล่าเรื่อง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์มุมมองและแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์ รวมไปถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ภาพยนตร์ประสบความสำเร็จ นำเสนอในรูปแบบการอธิบายเชิงพรรณนา

จากนั้นในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะประมวลผลและสรุปข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษาภาพยนตร์ที่กำกับโดย คมกฤษ ตรีวิมลทั้ง 3 เรื่อง และเสนอแนะทั้งในแง่การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ รวมทั้งหัวข้อที่น่าสนใจในการทำวิจัยต่อไป